

Dosar nr. 2ra-1674/18

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Parfeni)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Ștefan Puiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a casat hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a respins, ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă:

La data de 15 mai 2017, Ștefan Puiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul, Ștefan Puiu a indicat că, la 15 ianuarie 2014 a depus la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat. Iar, peste 1 an și 1 lună, prin hotărârea din 05 februarie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a respins cererea de chemare în judecată menționată supra.

Reclamantul a indicat că, la 06 februarie 2015 a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 februarie 2015, iar prin decizia

din 02 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat. La data de 01 septembrie 2015, Ștefan Puiu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 02 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău. Prin decizia din 09 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Ștefan Puiu, s-a casat decizia din 02 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza, spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Reclamantul, Ștefan Puiu a indicat că, prin decizia din 24 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a casat parțial hotărârea din 05 februarie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea și s-au anulat ordinele cu privire la sancționarea lui, în rest s-a menținut în vigoare hotărârea primei instanțe. Iar, prin încheierea din data de 05 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul declarat de Ștefan Puiu.

Astfel, reclamantul a invocat că, judecarea litigiului individual de muncă a durat 3 ani și 4 luni, adică termenul de 30 de zile, pentru examinarea unor asemenea categorii de litigii a fost depășit de 52 de ori.

Totodată, reclamantul a menționat că, reieșind din jurisprudența CtEDO, încălcarea termenului rezonabil la judecarea cauzei se stabilește prin prisma următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul părților și importanța cauzei pentru partea vătămată.

Reclamantul, Ștefan Puiu a indicat că, cauză civilă intentată la 15 ianuarie 2014, nu este dificilă, din punct de vedere factologic sau juridic, deoarece nu a fost necesară efectuarea unor acțiuni procedurale complexe.

Reclamantul, a invocat că, pe parcursul examinării cauzei, a manifestat un comportament în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, iar tergiversarea examinării cauzei se datorează exclusiv comportamentului instanței de apel și instanței de recurs.

La fel, reclamantul a menționat că, examinarea cauzei în termenul prevăzut de lege, a fost extrem de importantă, întru-cât era un litigiu cu privire la eliberarea din funcție, fiind lipsit astfel de unica sursă financiară, salariu.

Reclamantul, Ștefan Puiu, a indicat că, mărimea prejudiciului moral cauzat îl estimează la suma de 91 000 de lei. Prejudiciul moral i-a fost cauzat, prin sentimentele de frustrare, cauzate de caracterul incorect al hotărârilor emise de Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție, de refuzurile de a examina cauza în termen rezonabil și incertitudinile create de instanța de apel și recurs.

Reclamantul a invocat că, prejudiciul moral se datorează acțiunilor judecătorilor Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție, care au examinat cauza civilă contrar prevederilor legislației și au dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel, a unei cauze civile, care a fost intentată la 15 ianuarie 2014 și care urma să fie examinată în mod prioritar.

Prin urmare, reclamantul Ștefan Puiu a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea, din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM a sumei de 91 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral. S-a constatat încălcarea dreptului lui Ștefan Puiu la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Ștefan Puiu suma de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei. În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, s-a casat integral hotărârea din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces, la data de 31 mai 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.143) dar date despre recepționarea acestora de către recurent, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, Completul precizează că, recursul a fost declarat de Ștefan Puiu, prin intermediul oficiului poștal, la 25 iunie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurentul, Ștefan Puiu a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea cererii de recurs, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, recurentul, Ștefan Puiu a indicat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, și anume eronat a constatat că, termenul rezonabil de examinare a cauzei se calculează doar pentru perioada examinării cauzei în prima instanță, deoarece legislația în vigoare, reglementează calcularea termenului de la data depunerii cererii de chemare în judecată și pînă la decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție.

Recurentul, Ștefan Puiu a menționat că, prima instanță a aplicat corect recomandările CtEDO indicate în hotărârea din 13 februarie 2012, Bălan c. Moldova, nr. 44746/08, precum și dispoziția nr. 70 din 14 iulie 2011 a Curții Supreme de Justiție, dispoziția din 21 martie 2013 a Președintelui Curții Supreme de Justiție, recomandarea nr. 6 din 13 iulie 2012 și constatările făcute în hotărârile judecătorești emise în cazuri similare.

La data de 24 iulie 2018, în adresa intimatului, Ministerul Justiției al RM a fost expediată copia recursului declarat de către Ștefan Puiu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, dar pînă la examinarea recursului, intimatul Ministerul Justiției al RM nu a depus referință, prin care să-și expună opinia asupra recursului declarat de Ștefan Puiu.

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Ștefan Puiu împotriva deciziei din data de 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Ștefan Puiu, urmează a fi admis, decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău casată și menținută hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral, din următoarele motivele.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) și alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, la 15 ianuarie 2014 Ștefan Puiu a depus la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat (f.d.18-21).

Prin hotărârea din 05 februarie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat (f.d.22-25). Prin decizia din 02 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ștefan Puiu și s-a menținut hotărârea din 05 februarie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău (f.d.26-28).

Prin decizia din 09 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Ștefan Puiu, s-a casat integral decizia din 02 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza, spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.29-31). Prin decizia din 24 noiembrie 2016 a Curții

de Apel Chișinău s-a casat parțial hotărârea din 05 februarie 2015 a Judecătorei Buiucani, în partea respingerii pretențiilor privind anularea ordinelor ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” nr. 230-S din 24 decembrie 2013, nr. 2-S din 02 ianuarie 2014 și nr. 32-S din 22 ianuarie 2014, și în această parte s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-au admis pretențiile privind anularea ordinelor ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” nr. 230-S din 24 decembrie 2013, nr. 2-S din data de 02 ianuarie 2014 și nr. 32-S din 22 ianuarie 2014, s-au anulat ordinele cu privire la sancționarea lui Ștefan Puiu, emise de ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu nr. 230-S din 24 decembrie 2013, nr. 2-S din 02 ianuarie 2014 și nr. 32-S din data de 22 ianuarie 2014. În rest, s-a menținut hotărârea din 05 februarie 2015 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău (f.d.32-35).

Prin încheierea din 05 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul declarat de Ștefan Puiu și reprezentantul acestuia, avocatul Iaroslav Istrati (f.d.36-38).

Instanța de recurs reține că, articolul 6 paragraful 1 CEDO prevede că, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Conform art. 2 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din data de 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

În conformitate cu art. 192 alin. (1) Cod de procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.

La fel, Colegiul relevă că, CtEDO a reiterat cu titlu de principiu general că, rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, cu referire la criteriile stabilite în jurisprudența sa, în special cu referire la complexitatea cauzei, la comportamentul reclamantului și al autorităților relevante, și la importanța cauzei pentru reclamant.

Conform art. 4 alin. (4) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din data de 21 aprilie 2011, instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești

prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Colegiul indică că, instanța care a examinat cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat, și anume Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a prezentat raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil la examinarea cauzei nominalizate (f.d.55-61).

Cu referire la complexitatea cauzei, Colegiul relevă că, CtEDO în jurisprudența sa a indicat că, complexitatea cauzei se apreciază după caz și individual, ținându-se cont de natura obiectului litigiului, precum și faptul dacă acțiunea a cuprins doar un singur obiect sau au fost conexe mai multe obiecte și/sau cereri, inclusiv ale unor persoane terțe.

Astfel, în litigiul dedus judecătii, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat, a avut o pretenție principală și câteva pretenții subsecvente, care nu influențează complexitatea cauzei, iar în cadrul litigiului au fost implicate 2 părți: reclamantul Ștefan Puiu și pârîtul ÎM „Regia Transport Electric Chișinău”. Respectiv, cauza civilă menționată nu este dificilă, din punct de vedere factologic sau juridic, deoarece nu a fost necesară efectuarea unor acțiuni procedurale complexe.

Cu referire la comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului precum și cu referire la comportamentul autorităților, instanța de recurs indică că, se va aprecia bona/mala fides a tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întârzieri inexplicabile, amînări neîntemeiate, consecutivitatea ședințelor, planificarea unei ordini a ședințelor cu pauze îndelungate etc.

Conform raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil din data de 28 iunie 2017 (f.d.55-61), prin încheierea din data de 18 ianuarie 2014 s-a dispus intentarea procesului civil, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat, fiind dat curs cererii de chemare în judecată, cu fixarea pricinii spre examinare pentru 27 ianuarie 2014, ora 09.30.

În ședința de judecată din 27 februarie 2014, s-au prezentat reprezentantul reclamantului, avocatul Ion Briceag și reprezentantul pârîtului Andrei Postica, care a solicitat acordarea unui termen de 3 săptămâni pentru a face cunoștință cu cererea și actele anexate. La ședința de judecată din 20 februarie 2014, reprezentantul reclamantului a prezentat o cerere de completare a pretențiilor, fiind acordat termen reprezentantului pârîtului pentru a face cunoștință cu aceasta.

Instanța de recurs reține că, la ședința de judecată din 18 martie 2014 nu s-a prezentat reprezentantul reclamantului, iar reclamantul, Ștefan Puiu a depus cerere de completare a cerințelor și a solicitat amînarea examinării cauzei, în legătură cu neprezentarea avocatului. La data de 15 aprilie 2014, prin intermediul cancelariei, a fost depusă cererea de recuzare, înaintată de către reprezentantul pârîtului,

judecătorului Ghenadie Plămădeală, admisă prin încheierea din 17 aprilie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău. Respectiv, prin încheierea președintelui Judecătoriei Buiucani din data de 24 aprilie 2014, s-a dispus redistribuirea aleatorie a cauzei respective prin intermediul PIGD, cauza fiind repartizată repetat judecătorului Silvia Gîrbu.

La ședința de judecată din 09 iulie 2014, a început examinarea cauzei în fond, fiind ascultate explicațiile participanților la proces, iar ședința de judecată din data de 16 iulie 2014, nu a avut loc din motiv că, judecătorul Silvia Gîrbu, se afla la o investigație medicală. La ședința de judecată din 18 iulie 2014, reprezentanții pârîtului au prezentat acte și reprezentantul reclamantului a solicitat acordarea unui termen pentru a face cunoștință cu actele prezentate, iar deși instanța de judecată a propus de a anunța întrerupere pînă la data de 19 august 2014, părțile au solicitat stabilirea unei alte date, invocînd aflarea în concediul anual de odihnă.

Colegiul menționează că, conform raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil din 28 iunie 2017, în ședința de judecată din data de 04 septembrie 2014, reprezentantul reclamantului, avocatul Andrei Briceag a înaintat un demers, prin care a solicitat reclamarea unor probe, iar în ședința de judecată din data de 09 septembrie 2014 reprezentantul pârîtului a prezentat unele acte, însă n-au fost prezentate toate actele solicitate de către reprezentantul reclamantului. În ședința de judecată din 23 octombrie 2014, au fost cercetate materialele cauze și vizionat CD-ul anexat, iar la ședința de judecată din data de 03 noiembrie 2014 nu s-a prezentat reprezentantul reclamantului, avocatul Andrei Briceag.

În ședința de judecată din 10 noiembrie 2014 a fost finalizată examinarea cauzei în fond, ascultate pledoariile, iar la ședința de judecată din 20 noiembrie 2014 a fost reluată cercetarea judecătorească, din motiv că, nu a fost audiat reprezentantul comitetului sindical al ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” și în cadrul ședinței de judecată din 11 decembrie 2014 a fost audiat martorul. Ședința de judecată din 23 decembrie 2014 nu a avut loc, în legătură cu faptul că, judecătorul Silvia Gîrbu se afla la ședința Consiliului Superior al Magistraturii, iar ședința de judecată din data de 24 decembrie 2014 nu a avut loc în legătură cu faptul că, judecătorul Silvia Gîrbu s-a aflat la o investigație medicală. La fel, ședința de judecată din data de 12 ianuarie 2015 nu a avut loc în legătură cu faptul că, judecătorul Silvia Gîrbu se afla în concediu medical.

Instanța de recurs indică că, aprecierea și repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil, se face luînd în considerare doar încălcările comise din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În esență, aceasta presupune că, chiar dacă, pe parcursul judecării cauzei, unele întîrzieri au fost generate de către reclamant, dar raportîndu-le la întîrzierile admise de către autoritățile respective, ele nu sunt substanțiale, reclamantul poate beneficia de recuperarea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil. În acest mod, așa cum a subliniat Curtea, doar întîrzierile imputabile autorităților judiciare competente pot avea ca și consecință eventuala constatare a depășirii unui termen rezonabil în care trebuia să fie judecată cauza.

Cu toate acestea, este necesar de a atenționa că, repararea prejudiciului pentru încălcarea termenului rezonabil se face indiferent de vinovăția instanței de judecată, organului de urmărire penală sau a autorității competente să execute hotărârea judecătorească, care a admis încălcarea termenului rezonabil.

Astfel, Colegiul relevă că, instanța de apel eronat a constatat că, nu a existat încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, din motiv că, un număr majoritar de amânări a fost admis de instanța de judecată, la cererile înaintate de însăși reclamantul Ștefan Puiu și reprezentantul acestuia. Or, conform raportului menționat supra, 4 ședințe de judecată au fost amânate din cauza reclamantului Ștefan Puiu și a reprezentantului acestuia, avocatul Andrei Briceag și anume ședințele din 18 martie 2014, 18 iulie 2014, 04 septembrie 2014 și 03 noiembrie 2014. La fel, 4 ședințe de judecată au fost amânate din cauza instanței de judecată și anume, ședințele din 16 iulie 2017, 23 decembrie 2017, 24 decembrie 2014 și data de 12 ianuarie 2015.

Totodată, Colegiul menționează că, instanța de apel eronat a indicat că, perioada cuprinsă între 15 ianuarie 2014, data depunerii cererii de chemare în judecată de către reclamantul Ștefan Puiu și 05 aprilie 2017, când a fost pronunțată hotărârea de către prima instanță, nu depășește limita rezonabilității, având în vedere că, însăși perioada de examinare a cauzei a durat pînă la 05 februarie 2015, ulterior dosarul fiind expediat în instanțele superioare întru examinarea apelurilor și recursurilor înaintate de însăși reclamantul Ștefan Puiu.

Or, conform jurisprudenței CtEDO, trimiterea cauzelor spre reexaminare este dispusă de obicei ca urmare a erorilor comise de către instanțele judecătorești inferioare și repetarea unor astfel de procedee în cadrul unui set de proceduri, dezvăluie existența unei deficiențe serioase în sistemul judiciar, fapt imputabil autorităților și nicidecum părților (cauza Gușovschi contra Republicii Moldova).

Cu referire la miza pentru reclamant, instanța de recurs indică că aceasta relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

Instanța de recurs menționează că, în litigiu dedus judecății, reclamantul Ștefan Puiu a invocat examinarea unui litigiu de muncă cu încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei.

Colegiul indică că, CtEDO a constatat în mod repetat că, procedurile privind reintegrarea în serviciu sunt de o importanță crucială pentru reclamant și că, de fapt, ele trebuie examinate cu promptitudine (Guzicka c. Poloniei, § 30). La fel, Curtea a reiterat faptul că, angajatul, care consideră că a fost suspendat sau concediat de către angajatorul său în mod greșit, are un interes personal deosebit în pronunțarea unei hotărâri judecătorești prompte privind legalitatea acestei măsuri, deoarece litigiile privind angajarea necesită, prin natura lor, o decizie emisă prompt, având în vedere importanța lor pentru persoana vizată, care își pierde prin concediere, sursa sa de existență (cauza Gușovschi contra Republicii Moldova).

Mai mult, instanța de recurs conchide că, legislatorul a confirmat importanța deosebită a unor astfel de proceduri pentru angajați, prin indicare expresă în legislație despre examinarea prioritară a litigiilor de muncă.

În conformitate cu art. 192 alin. (2) Cod de procedură civilă, cauzele privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.

Iar, conform art. 350 lit. d) Codul muncii, unul din principiile jurisdicției muncii este operativitatea în examinarea litigiilor individuale de muncă și a conflictelor colective de muncă.

Conform art. 355 alin. (4) Codul muncii, instanța de judecată va examina cererea de soluționare a litigiului individual de muncă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia și va emite o hotărâre cu drept de atac conform Codului de procedură civilă.

Respectiv, Colegiul relevă că, prima instanță corect a constatat încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, repararea prejudiciului moral, din motivele reținute supra.

Conform art. 2 alin. (3) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din data de 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Conform art. 2 alin. (6) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din data de 21 aprilie 2011, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Art. 5 alin. (1) al legii citate supra, prevede că în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Art. 5 alin. (2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, stabilește că, la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Instanța de recurs indică că, reclamantul, Ștefan Puiu, a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 91 000 de lei, iar prin hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Ștefan Puiu suma în mărime de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Respectiv, Colegiul relevă că, prima instanță corect a dispus încasarea sumei de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, or această sumă poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă a reclamantului Ștefan Puiu, fiind una corelativă cu practica judiciară în cazuri similare, ținându-se cont de interesul sporit pe care l-a avut reclamantul la examinarea în termen rezonabil a cauzei la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva ÎM „Regia Transport Electric Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului cauzat precum și de durata examinării acestei cauze.

Mai mult, prin cererea de recurs, recurentul, Ștefan Puiu a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Totodată, instanța de recurs relevă că, CtEDO în jurisprudența sa, a acordat suma de 3 500 euro, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin examinarea unui litigiu de muncă pe o durată de 4 ani și 9 luni (Guzicka c. Poloniei).

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, iar prima instanță corect a soluționat prezenta cauză civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Ștefan Puiu, de a casa decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza

civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ștefan Puiu.

Se casează decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 02 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefan Puiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Nina Vascan